

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/76869 Gk 83

Sayı : 72079556-610-83
Konu : Soru Önergesi (7/76869)

03.02.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.01.2023 tarihli ve 1150230 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ayşe SÜRÜCÜ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/76869 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YALIN
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

**Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ayşe SÜRÜCÜ'ye Ait 7/76869 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Uluslararası ve bölgesel sözleşmelere rağmen kadına yönelik şiddet, maalesef küresel bir halk sağlığı sorunu ve kadınların insan hakları ihlali olmaya devam etmektedir. Ülkemizde kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları; çok yönlü, bütüncül bir yaklaşım ve “sıfır tolerans” ilkesiyle sürdürülmektedir. Toplumun tüm kesimlerinin önleme, koruma, cezalandırma ve politika boyutuyla sürecin içinde ortak ve kararlı bir şekilde yer alması önemlidir.

2005 yılında yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu cinsiyet eşitliği ve kadına karşı şiddet konusunda çağdaş düzenlemelere yer vermektedir. Kadına yönelik şiddet eylemi niteliği taşıyan suç fiillerinin caydırıcı şekilde cezalandırılması için gerek Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı gerek İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında gerekli tedbirler alınmakta, ilgili düzenlemelerle yaptırımlar ağırlaştırılmaktadır. 08.07.2021 tarihinde kabul edilen 7331 sayılı Kanun ile kasten öldürme, kasten yaralama, eziyet ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının boşanılan eşe karşı işlenmesi de nitelikli hâl olarak düzenlenmiş ve bu suretle cezai müeyyideleri artırılmıştır. 27 Mayıs 2022 tarihinde yapılan yasal değişiklikle daha önce başka suçların içerisinde değerlendirilen ısrarlı takip eylemleri Türk Ceza Kanununa eklenen 123/A maddesi ile ayrı bir suç olarak düzenlenmiştir. Aynı yasal değişiklikle, kadına karşı şiddetle daha etkin mücadele edilebilmesi ve caydırıcılığın sağlanabilmesi amacıyla, kadına karşı işlenen kasten öldürme, kasten yaralama, tehdit, işkence, eziyet suçlarında cezalar artırılmıştır.

Bu kapsamda, 5 ana hedef, 28 strateji ve 227 faaliyetten oluşan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı “şiddete sıfır tolerans” ilkesiyle hazırlanarak, 1 Temmuz 2021 itibarıyla yürürlüğe konulmuştur. Eylem Planı’nda “Adalete Erişim ve Mevzuat”, “Politika ve Koordinasyon”, “Koruyucu Önleyici Hizmetler”, “Toplumsal Farkındalık”, “Veri ve İstatistik” hedefleri yer almaktadır. Ülkemiz; çerçevesini herhangi bir uluslararası belgeyle sınırlamadan mücadelesini dün olduğu gibi bugün de “kadına yönelik şiddete sıfır tolerans” ilkesi ile kararlılıkla sürdürmekte, kadının güçlenmesi de dâhil olmak üzere temel insan haklarının tam tesisine yönelik çalışmalarına çok taraflı bir yaklaşım ve yapıcı diyaloglarla kesintisiz devam etmektedir. Şiddetle mücadelede gösterilen kararlı duruş, gerek hazırladığımız ulusal eylem planları gerekse kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin güçlü ulusal mevzuatımızla istikrarlı bir şekilde sürdürülecektir.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı’nda; sistematik güvenilir ve karşılaştırılabilir verilerin toplanması ve istatistiklerin üretilmesi 5 ana hedefimizden birini oluşturmaktadır. Bu kapsamda 2021-2022 döneminde COVID-19 pandemisinin neden olduğu kriz döneminin kadına yönelik şiddet üzerindeki etkisini ve bu dönemde politikaların nasıl etkilendiğini değerlendirmek amacıyla 2022 yılında “Önleme, Müdahale ve Politika Boyutlarıyla Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet ve COVID-19 Salgının Etkileri Araştırması” yürütülmektedir. Araştırma ile 81 ilde kamuoyunun kadına yönelik şiddetle ilgili algı, tutum ve farkındalığının ölçülmesi, 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uygulamalarının değerlendirilmesi ve kadına yönelik şiddet risk haritasının çıkarılması amaçlanmaktadır.

6284 sayılı Kanun kapsamında oluşturulan ve hizmet veren Şiddet Önleme ve İzleme Merkezinde (ŞÖNİM), mağdura yönelik barınma hizmeti, geçici maddi yardım, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri, hayati tehlikenin bulunması halinde geçici koruma altına alınmasının takibi ve izlenmesi, kreş yardımı, hukuki destek, tıbbi destek, istihdama yönelik destek, çocuklar için burs, eğitim-öğretim konusunda destek gibi konularda hizmetler sunulmaktadır.

Şiddet mağdurlarının korunması ve güçlenmelerini destekleyecek psikososyal müdahale ve destek hizmetlerini sağlamak üzere, her ilimizde ilçe düzeyinde yaygın olarak bulunan çok amaçlı Sosyal Hizmet Merkezlerimizde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Bu noktalarda ŞÖNİM’lerde verilen hizmetlerin, aynı standartlarda verilmesi hedeflenmektedir. Ülke genelinde şiddetle mücadele kapsamında sadece ŞÖNİM’lerle değil, 393 Sosyal Hizmet Merkezi şiddetle mücadele irtibat noktaları ve 149 Kadın Konukevi ile 7/24 esasıyla şiddet mağdurlarına hizmet sunulmaktadır. 2022 yılında Mersin Silifke’de açılan yeni ŞÖNİM ile birlikte ŞÖNİM sayısı 82’ye yükselmiştir. Diğer taraftan ŞÖNİM ve Kadın Konukevleri’nde sunulan hizmetlerin mesleki, yönetsel ve idari standartlarının oluşturulması amacıyla Hizmet Standartları Rehberleri, hizmet standartlarının etkinliğini ölçmek ve sürdürülebilir iç ve dış değerlendirmeler yapmak üzere Öz Değerlendirme Rehberleri hazırlanmış ve uygulanmaya başlanmıştır.

Ayrıca kolluğu başvurusu sonucu Aile İçi Şiddet Olayları Kayıt Formu düzenlenerek hakkında 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir kararı istenen ya da yaşadığı şiddet olayına ilişkin gerekli sosyal müdahalesine ihtiyaç duyduğu tespit edilen şiddet mağdurlarına ŞÖNİM tarafından gerekli hizmet sunumu gerçekleştirilmektedir.

Öte yandan yine Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı’nda şiddet uygulayanlara etkin önleyici hizmet modellerinin uygulanması bir strateji olarak yer almıştır. Bu kapsamda şiddet uygulayanlara kadın erkek eşitliği, öfke kontrolü, çatışma çözümü gibi konularda Farkındalık Seminerleri düzenlenmekte, davranış değişikliğine yönelik risk profillerine uygun olarak özelleştirilmiş psiko-sosyal destek ve müdahalenin gerçekleştirilmesine yönelik proje hazırlığı da tamamlanmış olup 2023’te hayata geçirilecektir.

Bakanlığımızca, 6284 sayılı Kanunun 20/2 maddesinde yer verilen; “Bakanlık, gerekli görmesi halinde kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik olarak uygulanan şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan idari, cezai, hukuki her tür davaya ve çekişmesiz yargıya katılabilir.” hükmüne istinaden davalara müdahil olunmakta ve bu kanun hükmü uyarınca mağdur olanların yanında hukuki süreçler takip edilmektedir. Soru önergesinde bahsi geçen olaya ilişkin soruşturma aşaması devam etmekte olup hukuki süreç, Bakanlığımızca yakından takip edilmektedir. Bakanlığımızın davalara müdahilliği yalnızca hukuki açıdan müdahillikten ibaret olmamakta, yapılan hukuki katkılarının yanı sıra, mağdur/katılan ve yakınlarına psikolojik, mesleki, sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi ile şartlarını taşıması halinde sosyal yardımdan faydalandırılması sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, 10.06.2020 tarih ve 31151 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”nin “Bazı mağdurlara yönelik hizmetler” başlıklı 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde “Tutuklu veya hükümlülerin ceza infaz kurumlarından tahliyesine veya firarına ilişkin bilgiler ceza infaz kurumu müdürlüğünce mağdurun bulunduğu yer kolluk birimine bildirileceği; kolluk birimince yapılan değerlendirme sonucunda gerekli koruyucu ve

önleyici tedbirler alınır, mağdur için tehlike oluşturabilecek hallerde mağdura bilgi verileceği” hususu düzenlenmiştir.

Yapılan başvurular ile alınan tedbir kararlarının gecikmeksizin kurumsal hizmet birimlerimize iletilmesini teminen; Bakanlığımız ile Adalet Bakanlığı UYAP ve Emniyet Genel Müdürlüğü Pol-Net veri tabanı arasındaki entegrasyon sağlanmış, bilgi akışı hızlanmıştır. Bu kapsamda polis merkezlerine Kanun kapsamından yapılan başvurular ve alınan tedbirler ile ilgili Aile Mahkemesi Hâkimi tarafından alınan tedbir kararları ASH İl Müdürlüğü ve ŞÖNİM’lere ivedilikle ulaşmakta, mağdur hakkında gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Şiddet vakaları, dava süreçleri ve sonuçları, illere göre dağılımı konusundaki güncel veriler Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.